

TEATER

Fruen fra det indiske hav

Regi: Erik Ulfsby

Bearbejdet av Erik Ulfsby

Med: Duc Mai-The, Lavleen Kaur, Shiraz Khan, Lisa Tønne, Belinda Braza, Noman Mubashir, Shahzad Alsikander Khan og Richa Chandra.

Uppremiere på Oslo Nye Centralteatret 24. mars 2006

anmeldelse

Bollywood-Ibsen glitrer som underholdning og som scenisk hybrid.

Det er to ting å si om oppsetningen av «Fruen fra det indiske hav». Innpakningen er magisk og moralen enkel. I Oslo Nye Centralteater sitt bidrag til Ibsen-året utfordres en av verdens største dramatikerne av verdens største kulturuttrykk, Bollywood-filmen. Filmsjangeren, som det produseres omlag 800 versjoner av hvert år, er kjent for sitt fargerike og energiske overskudd. Henrik Ibsens drama kjennetegnes av psykologisk dybde. I møtet mellom disse kulturelle uttrykkene i oppsetningen «Fruen fra det indiske hav», som bygger på Ibsens «Fruen fra havet», kjemper Norges største dramatikerne om oppmerksomheten.

Fruen, som i stykket er omdøpt fra fru Ellida Wangel til Fru Ekanta Warma, spilles av Lavleen Kaur. Kaur, som er aktuell i ytterligere to Ibsen-oppsetninger i løpet av året, svever over scenograf Arne Nøst sine speilaktige flater i florlette indiske kjoler. Nøst har skapt et scenerom som fungerer både estetisk og praktisk. Det skinner i glass, og Fru Ekanta Warma plaske ut i vann og bestiger fjell sammen med ektemannen Dr. Wanka (Duc Mai-The), mens hun tenker på en annen. Mannen Ekanta ikke kan glemme, kommer fram i drømmebilder som på bollywoodsk vis framstilles i musikalske sekvenser og snakker amerikansk. Shahzad Alsikander Khan som spiller den fremmede, er utdannet fra Lee Strasberg Institute i New York og framstår lenge som den ubestritte helten.

Koreografen Cecilie Bertrán de Lis tilfører oppsetningen et fysisk språk som både erstatter og utfyller Ibsens tekst. Dansen fungerer så langt jeg kan se, ut fra de bollywoodske estetiske prinsippene om å visualisere de indre lengsler, drømmer og fantasier hos karakterene. Og de er det mange av i Erik Ulfsbys oppsetning.

Alle karakterene lengter etter kjærligheten, og skuespillerne mimer etter indiske slagere som tekstes til norsk på en tekstmaskin over scenen. På samme maskin har Ulfsby under slås-scenene lagt inn tegneserieteksting med et Bang! der og et Kaboom! her. Det er aller mest koreografen Bertrán de Lis sitt arbeid som preger forestillingen. Med koreografisk assistanse fra

KOMIKK: Noman Mubashir, kjent fra NRK, skaper situasjonskomikk med sitt talent. Her omkranset av Belinda Braza, til venstre, og Lisa Tønne. FOTO: MARIT ANNA EVANGER

Lavleen Kaur og Richa Chandra, som til daglig leder kulturhuset Damini House of Culture og som også danser i forestillingen som den avdøde Fru Warma, erstatter forestillingen Bollywood-filmens disco-opptrinn med klassisk indisk dans. Og det med fordel.

Dansen er vakker og sensuelle og framhever det feminine så sterkt at det oser av after-shave, når de mannlige skuespillerne tar tak i de vevre feminine kroppene. Lavleen Kaur er vakker i rollen som Ekanta og skaper en sterk tilstedeværelse i sin dans. Det sensuelle uttrykket i oppsetning-

«Det sensuelle uttrykket i oppsetningen både fascinerer og oppleves som problematisk»

en både fascinerer og oppleves som problematisk. Estetikens entydige dyrkelse av det heterofile kjærlighetsidealet framstiller mannen og kvinnen som to motsetninger som tiltrekker hverandre og rendyrker det feminine som kvinnens egenskap og det maskuline som mannens egenskap.

Ibsens tema om skjult kjærlighet, fornuftsekteskap og kvinners rett til å følge egne lengsler og drømmer gjenfinnes i Bollywood-filmene, men filmsjangerens fortellerform og estetikk avslører det gåtefulle i Ibsens kanskje mest gåtefulle stykke allerede fra starten av og gir slik slipp på den dramaturgiske spenningen som Ibsen var en mester i å legge grunnlaget for. Ibsens fokus på allmenngyldige eksistensielle valg og dilemma skifter til et fokus på eventyrhistorien om heltinnen og hennes valg om å følge fornuften eller hjertet. Vil hun få sin helt eller fortsetter hun i det ekteskapet som gjør hen-

ne ulykkelig? «Fruen fra det indiske hav» skaper en kjærlighetens kitsch som forenkler de psykologiske irrganger som Ibsen skildrer.

Enden på Bollywood-showet blir ren folkeopplysning. Idet Dr Warma (Duc Mai-The) innser at han ikke kan tviholde på Ekanta, men må slippe henne fri og la henne selv velge om hun vil bli eller følge Den fremmede, får han hennes kjærlighet. Moralene er, jakter du på kjærligheten, skyver du den foran deg.

Men Bollywood-Ibsen og «Fruen fra det indiske hav» glitrer som underholdning og som scenisk hybrid. Et av teatrets mål for denne oppsetningen har vært å realisere det kunstneriske mangfoldet som ligger som et potensial i det flerkulturelle Oslo. Shiraz Khan som Professor Agnihotri, har sin utdannelse fra Nordic Black Teaterskole, og Belinda Braza som datteren Hima er utdannet ved Bårdar Akademiet.

På Oslo Nye Centralteatret brytes den vestlige teaterkonvensjonen allerede når publikum entrer teaterbygget. Unge gutter og jenter fra byens ulike dansemiljø for 1. og 2. generasjons innvandrere, danser på scenen og i salen. Bollywood-filmens kjærlighetstema introduseres når de vrikker utfordrende og flørter i jeans og t-skjorter. Kroppsspråket er entydig. Det dreier seg om kjønnsspillet symbolisert av bevegelser som spiller på fantasien. Ouverturen er sexy. Mat serveres i foajeen og festkledde indiske par haster rundt og hilser. Det er fest, det er showtime og tid for teatrets versjon av tv-mediets suksesser Dansefeber og Skal vi danse? I «Fruen fra det indiske hav» danser kjendiser som Lisa Tønne i rollen som datteren Bhairavi skjorta av en hvilken som helst musikalstjerne, og Noman Mubashir, kjent fra NRK, skaper situasjonskomikk med sitt talent.

Grete Indahl